

การประเมินการฝึกอบรมครูตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ของครูประถมศึกษา เขตการศึกษา 6

นางสาวเน่งน้อย คล้ายทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2531

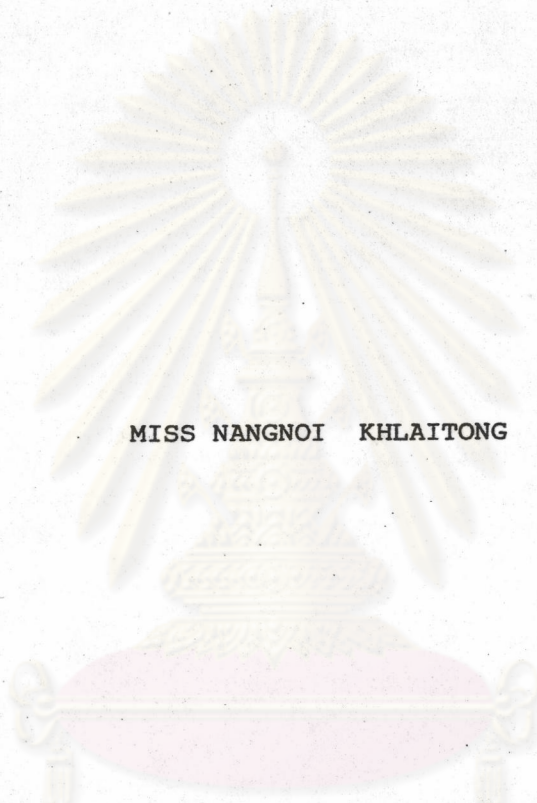
ISBN 974-568-690-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013996

i17449839

AN EVALUATION OF INSERVICE TEACHER TRAINING UNDER THE PROJECT OF
THE IMPROVEMENT OF TEACHING LEARNING EFFICIENCY OF THE
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS, EDUCATIONAL REGION SIX

MISS NANGNOI KHLAITONG

คุณย์วิทยุทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

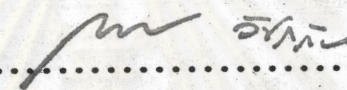
Chulalongkorn University

1988

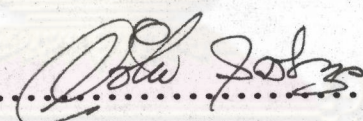
ISBN 974-568-690-5

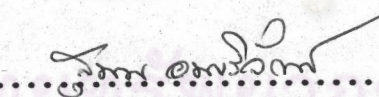
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินการฝึกอบรมครูตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน
การสอนของครูประถมศึกษา เขตการศึกษา 6
โดย นางสาวเน่งน้อย คล้ายทอง
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.น้อมศรี เกท

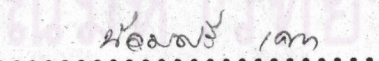
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เน่งวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

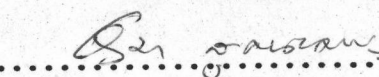

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.น้อมศรี เกท)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.อุมา สุกนธมาน)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำจุนของศาสตราจารย์
สุมน อมรวิวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เกศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่าน
ได้ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอดเวลาและ
ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน
อาจารย์ผู้ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์และ
ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณศึกษา
นิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 6 ที่กรุณา
ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอ และครูผู้
เข้ารับการฝึกอบรมในเขตการศึกษา 6 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ขอขอบใจนัก เรียมประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี
ขอขอบคุณครูและนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาที่เป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการศึกษาและ
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ขอขอบคุณบรรดาญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ที่
ให้กำลังใจอยู่เสมอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เน่งน้อย คล้ายทอง

แฟ้มน้อย คล้ายทอง : การประเมินการฝึกอบรมครูตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 .(AN EVALUATION OF INSERVICE TEACHER TRAINING UNDER THE PROJECT OF THE IMPROVEMENT OF TEACHING LEARNING EFFICIENCY OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS, EDUCATIONAL REGION SIX) อ.ที่ปรึกษา : ศ.สุมน อมรวิวัฒน์ ผศ.ดร.น้อมศรี เคท, 271 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกระบวนการฝึกอบรมครู ประเมินพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านคุณธรรมของครูภายหลังการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 และเพื่อศึกษาสภาพการเตรียมการสอนของครูประถมศึกษา ภายหลังการฝึกอบรม

ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการฝึกอบรมครูในเขตการศึกษา 6 เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดในด้าน การเตรียมการ พฤติกรรมผู้ดำเนินการฝึกอบรม พฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมศึกษาชุดฝึกอบรม กิจกรรมแรกพบ ยามเช้า มาตามนัด นันทนาการ อาสา และสร้างเสริมคุณธรรม กิจกรรมรายงานผลการฝึกปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม และผลการฝึกอบรม ส่วนการดำเนินการของผู้ดำเนินการฝึกอบรม พฤติกรรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมชมภาพทัศน์และภาพเคลื่อนไหว กิจกรรมสรุปรายงานผลการศึกษาชุดฝึกอบรมและกิจกรรมประเมินผลประจำวัน และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนด 2. พฤติกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านคุณธรรมของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ภายหลังการฝึกอบรม เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด และ 3. ครูส่วนใหญ่เตรียมการสอนทั้งระยะยาวและระยะสั้น ทำบันทึกการสอนแบบย่อ มีปัญหาด้านการไม่มีเวลาและขาดสื่อในการเตรียมการสอน ด้านการออกข้อทดสอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และมีความต้องการเวลาในการเตรียมการสอน ต้องการสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ต้องการให้มีครูครบชั้นและวิชา และต้องการให้ครูทุกคนมีการเตรียมการสอนด้วย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
เดือนปี 103

NANGNOI KHLAITONG : AN EVALUATION OF INSERVICE TEACHER TRAINING UNDER THE PROJECT OF THE IMPROVEMENT OF TEACHING LEARNING EFFICIENCY OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS, EDUCATIONAL REGION SIX. ADVISORS : PROF. SUMON AMORNVIVAT M.S. in Ed. ASSIS. PROF. DR. NORMSRI CATE Ph.D. 271 PP.

The purposes of this research were 1) to evaluate the process of inservice teacher training; 2) to evaluate the teachers' behaviors in instructional management and moral after the training under the Project of the Improvement of Teaching Learning Efficiency of the Elementary School Teachers, educational region six; and 3) to study the condition of the teachers' teaching preparation after the training.

The findings were 1) the training preparation, facilitators' behaviors, the trainees' behaviors in studying self-instructional materials, the trainees' behaviors in recreation activities and moral activities, in reporting the results from practising instructional activities suggested in the self-instructional materials, and the trainees' learning effectiveness were met the criteria; 2) facilitators' management, the trainees' behaviors in seeing the video tapes and slides, in summarizing the contents of the self-instructional materials, in daily evaluating activities and the numbers of trainees participating in activities were lower than the criteria; and 4) most teachers prepared long and daily range plans and made short lesson plan. No time and lack of material, no time to make learning objective test and no source to study were their problems. They wanted to have more time and materials for teaching's preparation, and they wanted enough teachers for classes and subjects,

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
หน้า ๑๑๖ ๑๓๓

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1.
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
ข้อตกลงเบื้องต้น	13
ข้อจำกัดในการวิจัย	13
คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	14
บทที่ 2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	16
ตอนที่ 1 การฝึกอบรมและการประเมินโครงการ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	16
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	20
สภาพปัจจุบันและปัญหาในการฝึกอบรมและการประเมินโครงการ ฝึกอบรม	33
ตอนที่ 2 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา	40
ตอนที่ 3 คุณธรรมของครู	52
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม	52
คุณธรรมของครูกับการเรียนการสอน	58
คุณธรรมของครูกับโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ของครูประถมศึกษา	62

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
ตอนที่ 4 การเตรียมการสอนของครูประถมศึกษา	68
การจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา	68
แนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมการสอน	69
สภาพการเตรียมการสอนของครูประถมศึกษา	72
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	76
ประชากรและตัวอย่างประชากร	76
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การสร้างและทดลองใช้เครื่องมือ	80
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีวิเคราะห์ข้อมูล	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	187
บรรณานุกรม	228
ภาคผนวก	239
ภาคผนวก ก.	240
ภาคผนวก ข.	241
ภาคผนวก ค.	243
ประวัติผู้เขียน	271

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 รายละเอียดของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	88
2 จำนวนและคำร้อยละของผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ	104
3 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอในการเตรียมการฝึกอบรมครูประถมศึกษา จำแนกตามจุดฝึกอบรม	106
4 ความคิดเห็นของผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอเกี่ยวกับการเตรียมการฝึกอบรมจากแบบสอบถามปลายเปิดของแบบสอบถามผู้ดำเนินการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเตรียมการฝึกอบรม	108
5 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอขณะดำเนินการฝึกอบรม จำแนกตามจุดฝึกอบรม	113
6 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมศึกษาชุดฝึกอบรม จำแนกตามจุดฝึกอบรม	116
7 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมแรกพบ กิจกรรมยามเช้า กิจกรรมตามนัด กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมอำลา และกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จำแนกตามจุดฝึกอบรม	118
8 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมชมภาพทัศน์และภาพเคลื่อนไหว	120
9 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมสรุปรายงานผลการศึกษาศูฝึกอบรมและกิจกรรมประเมินผลประจำวัน จำแนกตามชุดฝึกอบรม	122
10 คำมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะร่วมกิจกรรมรายงานผลการปฏิบัติจากชุดฝึกอบรม จำแนกตามจุดฝึกอบรม	124

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
11 คำชี้แจงเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้ ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม จำแนกตาม จุดฝึกอบรม.	126
12 ข้อเสนอแนะของผู้ดำเนินการฝึกอบรมระดับอำเภอเกี่ยวกับการดำเนินการ ฝึกอบรม.	129
13 คำชี้แจงเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ แสดงการเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในเขตการศึกษา 6.	130
14 จำนวนและคำร้อยละของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามสถานภาพของ ผู้ตอบ.	132
15 คำชี้แจงเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นและความ พึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินการฝึกอบรม จำแนก ตามจุดฝึกอบรม.	134
16 ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม.	138
17 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภายหลังการฝึกอบรมที่ได้จากการสังเกต.	142
18 จำนวนและคำร้อยละของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำแนกตามสถานภาพของ ผู้ตอบ.	144
19 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ภายหลังการฝึกอบรมที่ได้จากการ สอบถาม.	146
20 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ภายหลังการฝึกอบรมที่ได้จากการ สัมภาษณ์นักเรียน.	149
21 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภายหลังการฝึกอบรม ที่ได้จากการสังเกต การสอบถาม และการสัมภาษณ์ นักเรียนรวมกัน.	151

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
22 คำร้อยละของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภายหลังฝึกอบรม ที่ได้จากการสังเกต การสอบถามและการสัมภาษณ์นักเรียนรวมกัน	153
23 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณธรรมอยู่ในระดับพึงพอใจที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.1)	156
24 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณธรรมอยู่ในระดับพึงพอใจที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.2)	157
25 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณธรรมอยู่ในระดับพึงพอใจที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.3)	158
26 คำร้อยละของจำนวนครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีคุณธรรมอยู่ในระดับพึงพอใจที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.1) แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.2) และแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.3) รวมกัน	160
27 คำร้อยละของจำนวนคุณธรรมที่ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอยู่ในระดับพึงพอใจที่ได้จากแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.1) แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.2) และแบบวัดคุณธรรมของครูประถมศึกษา (ค.ป.3) รวมกัน	162
28 คำร้อยละของครูที่แสดงความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการเตรียมการสอน	173
29 คำร้อยละของครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเตรียมการสอนของครูประถมศึกษาโดยทั่วไป	175
30 คำร้อยละของครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเตรียมการสอนระยะยาว	177
31 คำร้อยละของครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเตรียมการสอนระยะสั้น	179
32 คำร้อยละของครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการหำบันทึกการสอนของครูประถมศึกษา	181
33 คำร้อยละของครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการเตรียมการสอนของครูประถมศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด	183

ตารางที่ (ต่อ)	หน้า
34 ความดีของจำนวนครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการเตรียมการสอน ของครูประถมศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด.	185
35 ความดีของจำนวนครูที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของ ครูประถมศึกษาด้านการเตรียมการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด.	186

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย